

Antwerps kerkgebouw stelt kalligraaf Yves Leterme tentoon

Fietskerk maakt schoon schip

Fietstoeristen die van cultuur houden een tentoonstelling doen meepikken in een kerk. Dat gebeurt in Sint-Anna-ten-Drieën op Antwerpen-Linkeroever. Kalligraaf Yves Leterme is deze zomer de centrale gast met zijn maatschappijkritische tentoonstelling *Schoon schip*.

KOENRAAD DE WOLF | De kerk Sint-Anna-ten-Drieën geldt als modelvoorbeeld van nevenbestemming voor religieuze gebouwen. Ze huisvest de tentoonstellingen van de vzw Anna3, die er sinds 2008 haar culturele programmering kan ontwikkelen los van de parochiewerking. Met haar exclusieve focus op cultuur wil Anna3 een ander publiek bereiken en een dynamiek losweken rond de kerk. Tentoonstellingen van

beeldhouwer Willem Vermandere, de Duitse kunstenaar Angela Glajcar en de Antwerpse kunstenaar Veerle Rooms, gingen die van Yves Leterme vooraf. Ook de reeks orgelconcerten brachten duizenden mensen over de kerkvloer.

Dat gebeurde mede omdat fietstoeristen kunnen gebruik maken van aangepaste infrastructuur: fietsrekken, een drinkwaterfontein, elektrische laadpunten voor de snorfietzen en een toilet. En aan de houten picknicktafels kunnen de bezoekers iets eten of drinken. Het idee van de 'fietskerk' kwam overgewaaid uit Duitsland, waar ze veel succes kent. De parochie Sint-Anna-ten-Drieën ontwikkelde een *Scheldekerkenroute* van 24, 39 of 49 km. Die verbindt zo'n veertig kerken langs de Schelde met elkaar. De verste route, met als keerpunt Rupelmonde, maakt gebruik van het veer over de Schelde. Het traject is niet bewegwijzerd, maar een gedetailleerde kaart is gratis verkrijgbaar.

Addergebroed

De bekende kalligraaf Yves Leterme uit Brugge getuigt van vakmanschap met zijn eigenzinnige vormgeving. Maar hij bruist vooral van energie. In zijn vrij werk primeren de dynamiek en het visuele, waardoor de letters of woorden nog nauwelijks leesbaar zijn. Leterme maakt 'schoon schip' – zo luidt de titel van de tentoonstelling – in de kerk. Hij maakt die op verschillende plaatsen 'schoon' met letters, poëzie en verhalen in zijn kenmerkende stijl. De kalligraaf brengt, in deze voor de kerk woelige tijden, een maatschappijkritische boodschap. Een kortfilm kapittelt de kerkleiders aan de hand van citaten uit het Matteusevangelie die de farizeeërs en de schriftgeleerden "addergerbroed, profetenmoordenaars en blinde leiders" noemen. Leterme slingert die woorden op het doek, doorweven met de aangrijpende pausportretten van Brits kunstenaar Francis Bacon en de opzweepende muziek van de Hongaarse componist György Ligeti.

Verder zien we 'probatio penna' of de probeersels die leidden tot de kalligrafische weergave van een tekst van P.C. Hooft over de Beeldenstorm en de 16de eeuw. En het werk *Theos-Demos* toont een kritische kijk op de oosterse en de westerse visie op de vrouw. De oosterse kan alleen kijken, maar niet spreken omdat ze monddood wordt gemaakt, terwijl de westerse vrouw wel kan spreken, maar niet meer kijkt. Op de grond staat in kleefletters een gedicht van Adriaan Roland Holst waarin Jezus mismoedig omkijkt naar wat van zijn boodschap is geworden. En achter het altaar staat een monumentale doekenzuil met een tekst van Gerard Reve die verwijst naar de fundamentele eenzaamheid van God en mens.

Geldgebrek

De kerkfabriek schreef een internationale architectuurwedstrijd uit om het gebouw uit de jaren 1960 aan te passen aan de nieuwe bestemming. De weekkapel zou als permanente tentoonstellingsruimte worden ingericht. Die plannen zitten in de koelkast omdat erte weinig geld is.

De **fietskerk** is permanent vrij toegankelijk. De tentoonstelling **Yves Leterme maakt schoon schip** kunt u tot 2 oktober bezoeken op zaterdag en zondag van 13.30 tot 17.30 uur. Info: www.anna3.be

Zo'n veertig kerken langs de Schelde worden met elkaar verbonden in de kerkenroute.